

ایران توشه

- دانلود نمونه سوالات امتحانی
- دانلود گام به گام
- دانلود آزمون چهارم چهارم و پنجم
- دانلود فیلم و مقاله آنلاین
- دانلود و مثاواه

IranTooshe.ir

@irantoooshe

IranTooshe

خلاصه درس اول

آب مایه حیات و اساس زندگی در جهان هستی است.

﴿وَجَعَلْنَا مِنْ أَمْاءِ گُلَّ شَيْخَ حَىٰ﴾ در این آیه آب عامل اصلی حیات موجودات عنوان شده.

انسان با آب نیازهای طبیعی و جسمی اش را برطرف می‌سازد و به طور کلی آب، حیات بخش جهان مادی از جمله ما انسانهاست.

﴿لِنُحْيِي بِهِ بَلَدَةً مَيَّتاً﴾ آب مایه زندگی و شادابی و ادامه حیات جسم موجودات است

یا آیها الذین آمنوا (مخاطب آیه مومنان) استَجِبُوا (دعوت پیامبر همان دین الہی که از جانب خدا نازل شده) الله و لِرَسُولِ اذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحِبُّکُمْ (پذیرش دعوت پیامبر که همان دعوت خداوند است عامل حیات بخشی به آدمی می‌باشد) ﷺ دین، زندگی بخش و مایه حیات انسانهاست.

نیازهای برتر

انسان همچون سایر موجودات یک دسته نیاز طبیعی و غریزی دارد که خداوند پاسخ آنها را در عالم طبیعت قرار داده و قدرت آگاه شدن از آنها را به انسانها داده است.

اما اگر آدمی از سطح زندگی روزمره فراتر رود خود را با نیازهای مهم تری (نیازهای برتر) می‌بیند.

۱. شناخت هدف زندگی: برای چه زندگی می‌کند؟ اگر هدف حقیقی خود را نشناسد عمر خود را از دست داده است.

۲. درک آینده خویش: آینده چگونه است؟ آیا زندگی با مرگ تمام می‌شود؟

۳. کشف راه درست زندگی: راه چگونه زیستن که ارتباط دقیقی با دو نیاز قبل دارد، و دغدغه انسانهای فکورو خردمند است.

یک بار به دنیا می‌آید و یکبار زندگی در دنیا را تجربه می‌کند.

پاسخ به این نیازها و سوالهای اساسی باید حداقل دو ویژگی داشته باشد:

۱) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد، زیرا هر پاسخ احتمالی مشکوک و نیازمند به تجربه و آزمون است

۲) همه جانبه باشد، به طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد زیرا ابعاد روحی و جسمی، دنیوی و اخروی و.... و ارتباط کامل و تنگاتنگی باهم دارند و نمیتوان برای هر بعده جداگانه برنامه ریزی کرد.

شیوه هدایت خداوند

هدایت عام که بر اساس حکمت خداوند بوده است و یک اصل همگانی دارد زیرا همه موجودات بر اساس هدفی آفریده شده اند

هدایت ویژه انسان که یکی از ویژگی های انسانی توانایی تعلق و تفکر و قدرت اختیار اوست، خداوند از طریق کتاب و پیامبران که در برگیرنده پاسخ به سوالات بنیادین است فرستاد تا آدمی به وسیله عقل خود به فهم پیام های الہی برسد اما باید در نظر داشت که عقل ابزار هدایت نیست.

با قرار گرفتن عقل و وحی میتوان پاسخ به سوالات اساسی دست یافتما انسان به دلیل قوه اختیار میتواند راه های دیگر را هم برگزیند اما هر برنامه دیگری غیر از برنامه خداوند نمیتواند پاسخ درستی به آن نیازها بدهد....

آیه : انا هدینا السبیل اما شاکراً و اما کفوراً

رسلاً مُبَشِّرین و مُنذِرین (وظایف پیامبران «بشارت دهن و انذارکنند») لئلا یکون للناس علی اللہ حُجَّۃ بعد الرَّسُول (بستن راه حجت بر روی گناهکاران)

امام کاظم خطاب به هشام بن حکم:

ای هشام خداوند رسولانش را به سوی بندگانش نفرستاد(معلول) جز برای آنکه بندگان در پیام الہی تعقل(علت) کنند. کسانی که این پیام را بهتر پذیرفتد(معلول) که از معرفت برتری برخوردار باشند و آنان که در تقل و تفکر برترند(علت) نسبت به فرمان های الہی داناترند(معلول) و آنکس که عقلش کامل تر باشد(علت) رتبه اش در دنیا و آخرت بالاتر است(معلول)

خلاصه درس دوم

دستورات خداوند به پیروان و ادیان الهی به جهت یکسانی دینشان برنامه کلی خداوند و برای هدایت انسان(محتوای دعوت پیامبران یکسان است)

دین به معنای راه و روش است.

فطرت به معنای نوع خاص از آفرینش است.

- ❖ ویژگی های فطري انسان: از سرمایه تفکر و قدرت اختيار برخوردارند، از فنا و نابودی گریزان و در جست و جو زندگی جاودانه، فضیلت های اخلاقی را دوست دارد مانند صداقت، واز رذائل اخلاقی بیزارند مانند حسادت، دروغ اسلام برنامه کلی است که خداوند به انسانها ارزانی داشته است و اسلام به معنای تسليم بودن دربرابر خداوند است.

❖ اصول مشترک در حیطه ایمان: عادلانه بودن نظام هستی، دوری از شرک و خدای یگانه، فرستادگان الهی و راهنمایان دین و ...

❖ اصول مشترک در حیطه عمل: با انجام واجبات دین و ترک حرام های آن خداوند را عبادت و بندگی کند، کسب کردن فضایل اخلاقی مانند عفت، راستگویی و دوری کردن از رذائل اخلاقی مانند ظلم، نفاق.....

❖ برخی از احکام فرعی متناسب با زمان و سطح آگاهی مردم و نیازهای هر دوره تفاوت هایی دارد.

عمل فرستادن پیامبران متعدد

الف) استمرار و پیوستگی در دعوت: لازمه ماندگاری یک پیام تبلیغ دائمی و مستمر آن است. تداوم در دعوت باعث شد تا تعالیم الهی جزء سبک زندگی و آداب و فرهنگ مردم شود و دشمنان دین نتوانند آن را به راحتی کنار بگذارند.

ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم: علت بعدی برای فرستادن پیامبران متعدد، رشد تدریجی فکر و اندیشه و امور مربوط مانند دانش و فرهنگ و در هر عصر و دوره ای پیامبر جدید می آمد تا همان اصول ثابت الهی را در خور فهم و اندیشه انسانها در دوران ظهور بیان کند. هر پیامبر که مبعوث میشد در باره توحید، معاد، عدالت و عبادت خداوند سخن می گفت.

بنابراین حدیث میزان سطح تعلیمات پیامبران امری تابع از سطح آگاهی مردم در هر دوره است.

ana معاشرَ الْأَنْبِيَا أَمْرَنَا أَنْ تُكَلِّمَ النَّاسَ عَلَى قَدْرِ عُقُولِهِم
ج) تحرف تعلیمات پیامبر پیشین: به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت تعلیمات انبیا به تدریج فراموش میشد. یا به گونه ای تغییر می یافت پس پیامبران بعدی می آمدند تا تعلیمات اصیل و صحیح را بار دیگر بیان کنند.

عوامل ختم نبوت

۱- آمادگی جامعه بشری برای دریافت برنامه کامل زندگی : در عصر نزول قرآن، با اینکه مردم حجاز سطح فرهنگ پایینی داشتند اما آمادگی فکری و فرهنگی جوامع مختلف به میزانی بود که میتوانست کامل ترین برنامه زندگی را دریافت و حفظ کند.

۲- حفظ قرآن کریم از تحریف : با تلاش و کوشش مسلمانان در پرتو عنایت الهی و با اهتمامی که پیامبر اکرم در جمع آوری و حفظ قرآن داشت. و این کتاب دچار تحریف نشد به همین جهت این کتاب نیازی به تصحیح ندارد و جاودانه باقی خواهد ماند.

۳- وجود امام معصوم پس از پیامبر اکرم : تمامی مسئولیت‌های پیامبر جزء دریافت وحی به امامان ناگذار می‌شود و جامعه کمبودی از جهت رهبری و هدایت نداشته باشد.

۴- پویایی و روزآمد بودن دین اسلام : دینی میتواند برای همیشه ماندگار باشد که بتواند به همه سوال‌ها و نیازهای انسان در همه مکانها و زمانها پاسخ دهد.

❖ اول توجه به نیاز‌های متغیر در عین توجه به نیازهای ثابت : نیاز‌های ثابت عبارتند از امنیت، عدالت، دادوستد با دیگران تشکیل خانواده و ....

نیازهای متغیر که از درون همین نیازهای ثابت پدید می‌آیند یعنی برای پاسخگویی به این نیازها انسان از روش‌ها و شیوه‌های مختلف و متغیری استفاده می‌کند.

❖ دوم وجود قوانین تنظیم کننده : در اسلام دسته‌ای از قواعد و قوانین وجود دارد که به مقررات اسلامی خاصیت و انطباق و تحرک داده است، این قواعد بر همه احکام و مقررات اسلام تسلط دارند و مانند بازرسان عالی احکام و مقررات را تحت نظر قرار میدهند و کنترل می‌کنند. به طور مثال پیامبر اکرم(ص) فرموده اسلام با ضرر دیدن و ضرر رساندن مخالف است.

آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی اکنون نمیتواند پاسخ‌گوی نیازهای مردم باشد

هر پیامبری که می‌آمد به پیامبر بعدی بشارت میداد و به پیروی از او تاکید می‌کرد پس وجود دو یا چند دین در یک زمان نشانگر این است که پیروان پیامبر قبلی به آخرین پیامبر ایمان نیاوردند و این که به معنای سریعی از فرمان خدا و عدم پیروی از دستورات پیامبران گذشته است.

وَ مَن يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَ هُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ
پذیرش ادیان غیر اسلامی و وجود چند دینی در یک زمان امری مورد نکوهش است

ایران نوشه
توضیحاتی برای معرفتی
ماهیت دین موروث خدا که موجب سعادت
اخروی انسانیت اسلام نام دارد

خلاصه درس سوم

قرآن کریم به کارهای خارق العاده «آیت» یعنی نشانه و علامت نوت میخواند و اندیشمندان به آن معجزه می‌گویند که عجز و ناتوانی سایر افراد را در این مورد آشکار می‌سازد.

ویژگی های معجزه آخرین پیامبر

- ❖ در زمان خود پیامبر به آن معجزه بگویند.
- ❖ در آینده هم به آن معجزه بگویند.

قرآن معجزه است چون هیچ کس توانایی آوردن حتی یک سوره مثل آن را هم ندارد.
دعوت خداوند به مبارزبه سه مرحله دارد.

مرحله اول: دعوت خداوند نسبت به کسانی است که به الهی بودن قرآن کریم شک دارند پیشنهاد میکند تا
كتابي همانند آن بياورند.

علیٰ آن یاتوا یمثُلُ هذَا الْقُرْآنَ لَا يَتَوَلَّ هُمْ ثُلُهٌ

- ❖ در مرحله دوم : دعوت برای اینکه عجز و ناتوانی آنها را نشان دهد پیشنهاد ده سوره به آنها می دهد.
- ❖ **مرحله سوم :** دعوت برای نشان دادن نهایت عجز و ناتوانی آنها پیشنهاد آوردن یک سوره همانند سوره قرآن است.

أَمْ يَقُولُونَ افْتَاهُ فُلْ فَتَوَا ۖ سُورَةٌ مِّثْلُهٌ

جنبه های اعجاز قرآن کریم

﴿اعجاز لفظی﴾ زیباترین و مناسب ترین کلمات در قرآن

این جنبه از اعجاز نیازمند زبان عربی است، همین اعجاز سبب نفوذ خارق العاده در افکار و قلوب در تاریخ شد و بسیاری از ادبیان و اندیشمندان تحت تاثیر آن مسلمان شدند.

﴿اعجاز محتوایی﴾

الف) انسجام درونی در عین دنیوال تدریجی : قرآن در طول بیست و سه سال نازل شده است و شش هزار آیه دارد و درباره موضوعات متنوع سخن گفته است و در این میان هیچ ناسازگاری و تعارض نیست بلکه هماهنگی کامل در میانش قرار دارد و موبد یکدیگر است.

ب) تاثیر ناپذیری از عقاید دوران جاهلیت : با اینکه قرآن در زمان جاهلیت نازل شده است اما نه تنها از آن عقاید و خرافات پیروی نکرد بلکه با آنان مبارزه میکرد و از موضوع عایی چون عدالت، معنویت و... سخن گفته است.

ج) جامعیت و همه جانبه بودن : همه مسائل مهمی و حیاتی انسان اعم از زندگی مادی و دنیوی انسان، مسئولیت های اجتماعی و همچنین امور معنوی و آخرت سخن گفته است و تمام قوانین مورد نیاز انسان برای رسیدن به هدف آفرینش در آن وجود دارد.

د) ذکر نکات علمی بی سابقه : قرآن به نکات علمی هم اشاره کرده است و بعد از دتوسط دانشمندان کشف شده است.

❖ نیروی جاذبه عامل حفظ و نگهداری ستارگان و سیارات در مدار خود است.

❖ انبساط جهان حرکت کهکشانها و فاصله گرفتن از یکدیگر.

و السَّمَاءُ بَنَيَّنَاهَا بَأَيْدٍ وَّ أَنَا لَمْوَسِعُونَ

خلاصه درس چهارم

مسئولیت های پیامبر(ص)

- ۱) دریافت و ابلاغ وحی
- ۲) تعلیم و تبیین تعالیم «مرجعیت دینی»
- ۳) اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی «ولایت ظاهری»

۱- دریافت و ابلاغ وحی

- ❖ پیامبر(ص) آیات را از فذشته وحی کامل دریافت میکرد و بدون کم و کاست به مردم ابلاغ میکرد.
- ❖ بعضی قرآن را مینوشتند «کتاب وحی» بعضی قرآن را حفظ می کردند «حافظان وحی»
- ❖ امام علی(ع) اولین و برترین حافظ و کاتب وحی بود

روش پیامبر در آموزش قرآن از قول عبدالله بن مسعود

- ۱: ده آیه را می آموختند
  - ۲: اصحاب در معنی آیات فکر و عمل میکردند
- پیامبر(ص) ده آیه دیگر را می آموختت
- بعد از پیامبر اکرم این مسئولیت بر عهده کسی نخواهد بود و پایان می یابد.

۲- مرجعیت دینی

پیامبر اکرم وظیفه تعلیم و تبیین آیات را نیز بر عهده داشته
نتیجه تعلیم و تبیین پیامبر

- ۱: مردم جزئیات احکام و قوانین را یاد می گرفتند
  - ۲: شیوه عمل به دین را از خود پیامبر می آموختند
- ❖ اولین و معتبر ترین مرجع برای فهم عمیق و دقیق قرآن :
  - ❖ اولین و بزرگترین معلم قرآن برای ما (پیامبر) هستند
  - ❖ بعد از پیامبر(ص) مسئولیت مرجعیت دینی بر عهده امام معصوم(ع) و در زمان غیبت معصوم بر عهده علمای با تقواست

۳- ولایت ظاهری

- ❖ ولایت یعنی سربرستی و رهبری
- ❖ اولین حکومت اسلامی توسط پیامبر(ص) در شهر مدینه بر مبنای قوانین اسلام اداره می شد
- ❖ با حمایت مهاجر(اهل مکه) مهاجرت کردند و انصار(اهل مدینه) که مسلمان شده بودند) تشکیل شد
- ❖ این مسئولین بعد از پیامبر توسط امام معصوم ادامه می یابد و در عصر غیبت به امر معصوم بر عهده ولی فقیه است.

بُنی الاسلام عَلَى خَمْسٍ عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَالصَّوْمِ وَالحَجَّ وَالوِلَايَةِ وَلَمْ يُنَادِ بِشَيْءٍ كَمَا نُودِيَ بِالوِلَايَةِ

این حدیث یهانگر اهمیت بالایی ولایت ظاهری، زیرا
اجراک احکام با حکومت اسلام را میخورد

ولایت معنوی

- ❖ به معنی سپرستی و رهبری معنوی انسانها — به اذن خدا تصرف در عالم حلقت
- ❖ از طریق امداد غیبی و الهامات بر روح و جان
- ❖ ولایت معنوی بسیار بالاتر از ولایت ظاهری است
- ❖ هرچه ایمان و عمل فرد بیشتر شود « لیاقت بهمندی از هدایت معنوی پیدا کند
- ❖ انجام وظایف عبودیت و بندگی موجب شد که پیامبران به این مقام برسند
- نمونه‌ها:** شفا دادن بیماران — دور کردن بلا از شخص یا جامعه — برآورده حاجات مشروع به اذن خدا — هدایت معنوی روزی رسول خدا هزار باب از علم را به رویم گشود که از هر کدام هزار باب گشوده میشود

این حدیث یهانگر هدایت معنوی ام علی از طریق پیامبر است که نمونه ولایت معنوی میباشد، بحمران از آن به میزان ایمان و عمل بستگی دارد و این طریق احکام بر روح و جان خرد میباشد.

عصمت پیامبر

- ❖ به معنای محفوظ بودن از گناه است
- ❖ از ویژگی‌های پیامبر است یعنی «واجبات را انجام میدادن، هر کار حرامی را ترک میکردند، لازمه پیامبری است به عبارتی بدون وجود عصمت مسئولیت به نتیجه نخواهد رسید
- ❖ بدون عصمت اعتماد مردم به پیامبران از بین میرفت
- ❖ اگر پیامبر «در دیافت و ابلاغ وحی معصوم نبود دین الهی به درستی به دست مردم نمی‌رسید، امکان هدایت سلب می‌شود.
- ❖ در تعلیم و تبیین وحی معصوم نبودند امکان انحراف در دین الهی پیدا میشود و اعتماد مردم به دین از بین میرفت
- ❖ اجرای احکام الهی معصوم نباشد کارهای مخالف دستور خدا انجام دهد و مردم از او سرمشق میگیرند و دچار گمراهی می‌شوند

- ❖ پیامبران مانند ما انسانها غریزه و اختیار دارند.
  - ❖ در عمل به دستورات الهی چهار گناه نمی شدند.
  - ❖ زیرا کسی که گناه میکند که هوی و هوس بر او غلبه کند کسی که حقیقت گناه را مشاهده می کنند. و میدانند که با انجام آن از چشم خدا می افتدند
  - ❖ از رحمت الهی دور میشوند محبت به خدا را با هیچ چیز عوض نمیکند
- سخنان امام خمینی(ره)
- ای مسلمینی که به حقیقت اسلام ایمان دارید زیر پرچم توحید جمع شوید
  - دست ابرقدرتها را از کشور و منابع آن قطع کنید
  - دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید
  - بر فرهنگ غنی اسلامی تکیه کنید، با غرب و غرب زدگی مبارزه کنید
  - روی پاهای خودتان بایستید

برنامه ای برای وحدت

- ۱- از توهین به مقدسات سایر مسلمین خودداری کنید : اعتقادات خود را با استدلال و دانش ارتقا دهیم سخن گفتن با سایر مسلمانان بر اساس معرفت و استدلال دفاع از عقاید خود به نفع صحیح و بدون نزاع
- ۲- دفاع از مظلومین جهان (هرکس فریاد دادخواهی را که از مسلمانان یاری میطلبد بشنود، اما یاری نکند مسلمان نیست
- ۳- شناخت دوست و دشمن : دشمنان به ظاهر دوست را بشناسیم، فریب برنامه های آنان را نخوریم، روش آنان این است که دشمنان اسلام مانند صهیونیستها را دوست معرفی کنند و برخی از مسلمانان را دشمن بدین ترتیب مردم عادی بتدریج دشمنان واقعی اسلام را دوست تلقی کنند و با گروهی از مسلمانان دشمن شوند.

الَّمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا هُمَا أَنْزَلُ اللَّيْكَ وَ مَا أَنْزَلُ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكُمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أَمْرَوْا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَ يُرِيدُونَ الشَّيْطَانَ أَنْ يُضْلِلُمُ ضَلَالًا يَعِدُّونَ
مخاطب آیه مدعیان دروغین ایمان هستند که برای حل مشکلات خود از نا اهلان طاغوت میخواهند...
مراجعه به طاغوت فریب بزرگ شیطان است که در این آیه با نام گمراهی دور یاد میشود
لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبِيِّنَاتِ وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابِ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُولَ النَّاسُ بِالْقُسْطِ
ابزار داده شده به انسانها به جهت برقراری عدالت در جامعه

در زدن یاری باید موقوف شود

خلاصه درس پنجم

مسئولیت پیامبر(ص)

❖ دریافت و ابلاغ وحی (بعد رسول خدا پایان یافت)

❖ تبیین و تعلیم معارف (مرجعیت دینی) بعد پیامبر ادامه میابد

❖ اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی (ولایت ظاهری) بعد پیامبر ادامه میابد

درباره دو مسئولیت پیامبر دیگر سه فرض مطرح است:

۱. قرآن کریم و پیامبر(ص) در این باره سکوت کرده باشند: این فرض باطل است زیرا قرآن کتاب هدیه است برای مردم در همه امور زندگی — پیامبر(ص) آگاه ترین مردم نسبت به اهمیت این دو مسئولیت است. — دین اسلام کامل ترین دین است — به این سه دلیل غیرممکن است که نسبت به این دو مسئله مهم بی توجهی شده باشد زیرا نقص اسلام خواهد بود

۲. این دو مسئولیت هم پایان یافته باشد: این فرض باطل است زیرا پیامبر میدانست که بعد ایشان با گسترش اسلام ظهور مکاتب و فرقه های مختلف و پیدایش مسائل و مشکلات جدیدی را دنبال خواهد داشت که ضرورت وجود امام و رهبر برای اینکه حقیقت مردم نشان دهد و جامعه را مانند پیامبر(ص) اداره کند ضروری تر است — حکومت و اداره جامعه و تعلیم و تبیین دین امری تمام نشدنی است که بتواند راه رسول خدا را ادامه داده و احکام را اجرا کند.

۳. پیامبر برای خود جانشین تعیین کرده اند این فرض منطقی و قابل قبول است

❖ پیامبر به فرمان خدا به تداوم و تعلیم دین و دوام حکومت بعد خود به شکل امامت فرمان داده و جانشین خود را تعیین کرده اند و مانع تعطیلی این مسئولیت شده اند.

تشخیص عصمت تنها کار خدادست بنابراین فقط خدا میتواند امام را تعیین کند.

نیرو آیه اندام

❖ سه سال بعد بعثت (شروع دعوت آشکار)

❖ به فرمان خدا چهل نفر از بزرگان بنی هاشم را دعوت کردند و آنها را به اسلام دعوت کرد.

❖ در پی سه بار درخواست پیامبر در این دعوت تنها امام علی اعلام همکاری کرد

❖ پیامبر در همین جلسه مقام برادری جانشینی و خلافت امام علی را اعلام کرد.

و آندر عَشِيرَتِكَ الْأَقْرَبِينَ

أَنَّا وَلِيَّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ
هُمْ رَاكِعُونَ

آیه ولایت: تعیین ویژگی های ولی و سریرست مردم خداوند ولایت را خاص خود و کسانی نموده که «ایمان دارند، نماز میخوانند، زکات میدهند در حالیکه در رکوع هستند....»

❖ نزول آیه در چنین شرایطی و اعلام ولایت امام علی از جانب رسول خدا برای آن بود که مردم با چشم خود ببینند و از زبان پیامبر بشنوند تا امکان مخفی کردن نباشد.

حدیث جابر

يا ايها الذين آمنوا أطِيعُوا الله وَ أطِيعُوا الرَّسُول وَ اولي الامر منكم (ولایت ظاهری)
این آیه مقدم بر حدیث جابر است

حدیث: آنان جانشینان من و امامان بعد از من هستند و دوازده امام را نام برد و در این حدیث مسقیماً حضرت مهدی(ع) را معرفی کرده است.

حدیث شلم

پیامبر بارها این مطلب را فرمودند و در تمام طول عمر خود خصوصاً اواخر و این تکرار نشان دهنده اهمیت این مسئله است که صحبت از دو میراث گرانبهاست. عدم گمراحتی و تمسمک به هردوی آنها قرآن و عترت، اهل بیت هرگز از هم جدا نمیشوند

حدیث متزلت

از اینکه پیامبر امام علی را در این حدیث به هارون برادر موسی (ع) تشبيه کرده اند فهمیده می شود که:
امام علی جانشین بلافضل پیامبر هستند
مشاور و پشتیبان و شریک پیامبر هستند
انتخاب امام علی توسط خدا صورت گرفته.

حدیث غدیر

این حدیث در هجدهم ذی الحجه دهم هجری اتفاق افتاده است و هزاران نفر حضور داشتند
اول آیه ابلاغ — دوم حدیث اولی الناس — سوم حدیث کنت مولی
اهمیت موضوع جانشینی و اعلام جانشین از دغدغه
و خطیر برای پیامبر نمیباشد و اعلام جانشینی امام علی
با ایها الرَّسُول يَأْكُلُ ما أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ رِيْكَ وَ إِنْ
لَمْ تَفْعَلْ فَمَا يَأْتُكُتْ رِسَالَةُ وَ اللَّهُ يَعْصُمُكَ مَنْ
النَّاسُ أَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ

عصرت ائمه اطهار

حدیث: خدا اینان اهل بیت من اند، آنان را از هر پلیدی و ناپاکی حفظ کن....

حدیث مقدم بر آیه تطهیر

این آیه عصمت اهل بیت را اثبات میکند

اهل بیت معصومند و پیروی از آنان واجب است.

این آیه در منزل ام سلمه نازل شد و پیامبر تا مدت‌ها هر روز صبح اهل بیت را به مردم یادآوری میکردند.

أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهَبَ عَنْكُمُ الرُّجُسُ
أَهْلُ بَيْتٍ وَيُظْهِرُكُمْ تَطْهِيرًا

ایران توشه

توشه‌ای برای موفقیت

خلاصه درس ششم

پیامبر اکرم:

- ❖ ۱۳ سال در مکه برای هدایت مردم مکه تلاش کرد
- ❖ بعد از این سیزده سال به دعوت مردم مدینه، به آن شهر مهاجرت کرد
- ❖ به فرمان خدا حکومت اسلامی را بنا نهاد و به تدریج گسترش یافت.....
- ❖ ده سال در مدینه به گونه ای زندگی کرد که آیه احزاب در شان ایشان نازل شد
- ❖ علی (ع) نیز بعد حکومت رسیدن با توجه به دستورات قرآن و سیره پیامبر(ص) اصلاحات مهمی انجام دادند.

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أَسْوَهُ حَسَنَةٌ لَمَنْ كَانَ
يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا
آيَةٌ ۚ۲۱ احزاب

- آیه احزاب به مقام الگویی پیامبر و توحید عملی اشاره دارد.(کسانی مقام الگویی میپذیرند که به خداوند و روز رستاخیز ایمان دارند و بیاد خدا را بسیار میکنند)
- چون قرآن ایشان را الگوی حسننه معرفی میکند پس عمل به گفتار و رفتار پیامبر در هر دوره و زمانی قابل تبعیت بوده و لازم اجراست.
- یکی از مهم ترین اهداف ارسال پیامبران برقراری جامعه ای عادلانست
- حدیث پیامبر: اقوام و ملل پیشین بدین سبب دچار سقوط شدند (معلول) که در اجرای عدالت تبعیض روا میداشتند (علت)
- پیامبر برای اولین بار همه را در برابر قانون یکسان اعلام کردند.

تلاش برای برابری عدالت و برابری

- ❖ یکی از مهم ترین اهداف پیامبر اجرای عدالت بود
- ❖ در جامعه ای که تبعیض و تفاوت طبقاتی امری پذیرفته شده بود
- ❖ بیت المال را تقسیم میکرد، همه در برابر قانون برابر بودند
- ❖ مجرم را در هر موقعیت و مقامی مجازات میکردند مانند فرد دزدی که از قبایل صاحب نام مدینه بود
- ❖ اما در برابر ضایع شدن حق خود برباری نشان میداد
- ❖ محبت و مدارا با مردم: رفتار محبت آمیز پیامبر با مردم موجب شد ایشان را پدر مهربان خود بنامند.

نمونه هایی از رفتار محبت آمیز پیامبر با مردم

- ❖ پهن کردن ردا زیر پای مهمان به نشانه ای احترام به مهمان
- ❖ پای خود را در مقابل کسی دراز نمیکردند
- ❖ همراهی با اصحاب در مباحث گوناگون دنیوی و روزمره یا اخروی
- ❖ گوش دادن به اشعار آنها
- ❖ ممانعت از کار حرام یا غبیت کردن

« بدی های یکدیگر را پیش من بازگو نکنید (معلول) زیرا دوست دارم با دلی پاک و خالی از کدورت (علت) با شما معاشرت کنم »

سخت کوشی و دلسوزی در هدایت مردم

- ❖ شدت علاقه به نجات مردم(علت) موجب شد سختی ها سبب دوری از ایشان(معلول) از مردم نگردد
- ❖ برای هدایت مردم شبانه روز تلاش میکردنند
- ❖ با همه این احوال دشمنی قریش با ایشان بیشتر میشد
- ❖ ایشان را دیوانه خطاب میکردند و آزار و اذیت می کردند

« رذ شما برای او سخت و دشوار است و بر هدایت شما به شدت علاقه مند است »
امام علی درباره این تلاشها میگوید: پیامبر طبیب سیار بود که بر دل های کور، گوشهای کر، زبان های گنگ، او با داروهای خوبیش بیماران غفلت زده و سرگشته را درمان می کرد.
پیامبر سفارش میکرد که « اگر کافری در جنگ کشته شد او را مثله نکنید، کودکان و زنان و پیران را نکشید، حیوانات حلال گوشت را نکشید و هرگز آب مشرکان را زهرآلود نکنید و مزارع و نخلستانها را نسوزانید »

لَعَلَكَ بِالْحَسْنَى تَفَوَّظُ الْأَيَّلُونَ
از اینکه برخی ایمان نمی آورند شاید
که جانت را از شدن اندوه از دست بدھی

مبازه با فقر و محرومیت: هم با فقرئیبازه میکرد هم به دنبال جامعه ای آباد و دور از محرومیت بود. مردم را به کار و فعالیت تشویق میکرد و از بیکاری بدش می آمد و کسانی را که فقط عبادت میکردند و کار نمیکردند مذمت میکرد.

نمونه هایی از مبارزه

- ❖ ثروت را ملاک برتری نمیدانست
- ❖ به فقیران احترام میداشت

پیامبر با فقر و محرومیت

- ❖ با فقیران صمیمانه گفت و گو میکرد و رسول خدا برای آنان همدل و همراز بود.
- ❖ « به من ایمان نیاورده است کسی که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه اش گرسنه باشد »
- ❖ اما علی(ع) ده سال قبل از بعثت پیامبر در خانه کعبه به دنیا آمد. پدرش نام او را علی گذاشت

❖ علی به معنای «والا» و «بلند مرتبه» است

❖ جابر از باران رسول خدا بود که میگوید: در کنار خدا خدا و در حضور رسول خدا بودیم که علی(ع) وارد شد و

❖ پیامبر گفت: برادرم به سویتان می آید

❖ سپس روبه کعبه کرد و گفت: این مرد و شیعیان و پیروان او رستگارند و در قیامت اهل نجات اند.

❖ حضرت علی(ع) اولین ایمان آورنده به خدا و فادارترین در پیمان با خدا، راسخ ترین در انجام فرمان خدا، صادق

❖ ترین در داوری بین مردم، بهترین در رعایت مساوات بین مردم، ارجمندترین نزد خدا

❖ آیه در شان حضرت علی(ع) و بیان ویژگی های بهترین مخلوقات است: ایمان آورده اند و کارهای شایسته

❖ انجام دادند.

انَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ هُمُ الْمُحْسِنُونَ

عدالت بن مانند

❖ حضرت علی(ع) الگو خود را پیامبر قرار داد و مبارزه کرد با تبعیض و نابرابری

❖ خریداری ننگ دنیا و آخرت توسط کسانی که بیش از حد خود از بیت المال برداشته اند

❖ تقسیم مساوی بیت المال (اگر همه دنیا را به من بدنهند تا به اندازه گرفتن پوست جو از دهان موری خدا را

❖ نافرمانی کنم نخواهم کرد)

علم بیکران

❖ سخن درباره‌ی جهان شناسی، انسان شناسی، دین شناسی و....

❖ کتاب نه البلاغه

❖ شاگردی فقط نزد پیامبر

آتا مَدِيْنَةُ الْعِلْمِ وَ عَلَىٰ بَابِهَا فَمَنْ
آرَادَ الْعِلْمَ فَلِيَأْتِهَا مِنْ بَابِهَا

ابرار جوشن

توشه‌ای برای موفقیت

۱. پس از پیامبر امام علی از همه داناتر است.

۲. ایشان در علم خود معصوم است و دچار خطأ نمیشود

۳. بر مردم واجب است از دانش ایشان پیروی کنند زیرا ایشان راه رسیدن به علم پیامبر است.